

Homenatge a Gabriel Ferraté

Teatre Poliorama, Barcelona

Rectors,
Amics,

A la meua vida acadèmica com a docent, la presència de Gabriel Ferraté ha estat una constant.

No n'he sigut alumne, ni em puc considerar deixeble seu, ni amic personal seu, però sí que el meu entorn de treball li deu molt i també a la seva visió: primer com a catedràtic a l'Escola d'Enginyers Industrials de la Universitat Politècnica de Catalunya. Microscòpics Electrònics Bioenginyeria. Aquesta va ser la seva primera universitat— i, des de 2013, al capdavant de la UOC —la seva creació—.

El mot '**creació**' no és casual.

Segons el Diccionari de l'IEC, crear significa “fer del no res”, fer “una cosa que abans no existia”.

L'encàrrec rebut del Parlament de Catalunya el 1994 parlava d'un “*sistema d'ensenyament universitari a distància propi i més adequat a la realitat social contemporània*”.

Lluny de replicar models ja existents, Ferraté va inventar una universitat que no existia, va apostar per un model propi, on el clàssic “a distància” esdevenia un modern “sense distàncies”.

No va adaptar-se al present, sinó que va saber copsar el futur.

A llapis, i sobre un foli que conserva al seu arxiu personal, va imaginar un model diferent de formació superior.

Tant diferent que, quan va fer el primer esbós, pràcticament només hi havia intranets. Internet es trobava a les beceroles.

Fem memòria: Twitter és de 2006, Youtube de 2005, Google de 1997, Wordpress de 2003, Dropbox de 2008, Skype de 2003, Facebook de 2004, Wikipedia de 2001, Moodle de 2002... i podria seguir. I la UOC el 1995, 2 anys abans de Google.

Abans de néixer, abans de concretar-se en això que ara és, la UOC sorgia com quelcom **visionari, disruptiu...**

Després aquest model va concretar-se en una plataforma tecnològica online, però no ens equivoquéssim: internet era només l'eina, el rellevant era la idea.

La idea partia d'un model educatiu basat en l'acompanyament docent, adaptat a les necessitats concretes de formació, centrat en l'estudiant i orientat a impactar en la societat.

El procés d'aprenentatge de l'estudiant és central i el professor deixa de ser l'intermediari entre el coneixement i l'estudiant per a passar a ser el coordinador d'un grup d'experts que facilita l'aprenentatge de l'estudiant.

Des dels 58.000 graduats d'avui, la UOC sembla una evidència, una realitat consolidada,

una peça rellevant i complementària del sistema universitari català. El 1994 poca gent hi creïa.

Per sort els que hi creien eren de Reus: el doctor Laporte, i el doctor Ferraté.

Plegats van fer possible allò que era només una idea seminal. Si el model universitari de la UOC va ser fruit d'una barreja de **creativitat i llibertat**; la seva concreció institucional

va saber sumar sàviament **confiança i responsabilitat**.

O, dit a l'anglesa, "accountability". Que, en versió Ferraté, respondria aproximadament a la frase: "**no em digueu com ho haig de fer, demaneu-me resultats**".

Per això la llei de creació de la UOC, fixa que el seu rector ha de retre comptes davant del Parlament. "Retre comptes" en tant que institució sorgida d'una petició expressa dels nostres representants.

"Retre comptes" en tant que la UOC és avui **una estructura d'estat amb un**

innegable voluntat i compromís d'impacte social.

21 anys després del primer curs impartit a la UOC, internet ha esdevingut quelcom quotidià a les nostres vides.

I la UOC segueix funcionant.

La UOC segueix funcionant, renovada i canviant però fidel als seus objectius fundacionals.

Perquè Ferraté no va crear una universitat per internet, sinó una universitat sense distàncies.

I acabo amb uns versos, conscient que la poesia és una més de les innumerables passions de Gabriel Ferraté:

***“nosaltres acollim somrients el coratge
dels qui confien que hi haurà demà”.***

*O, dit en prosa, la gent de la UOC, d'avui i de demà,
serem fidels al coratge i la visió del seu creador.*

Moltes gràcies

I l'enhorabona Rector Ferraté